

COLLECTANEA
ANTIQUITATVM

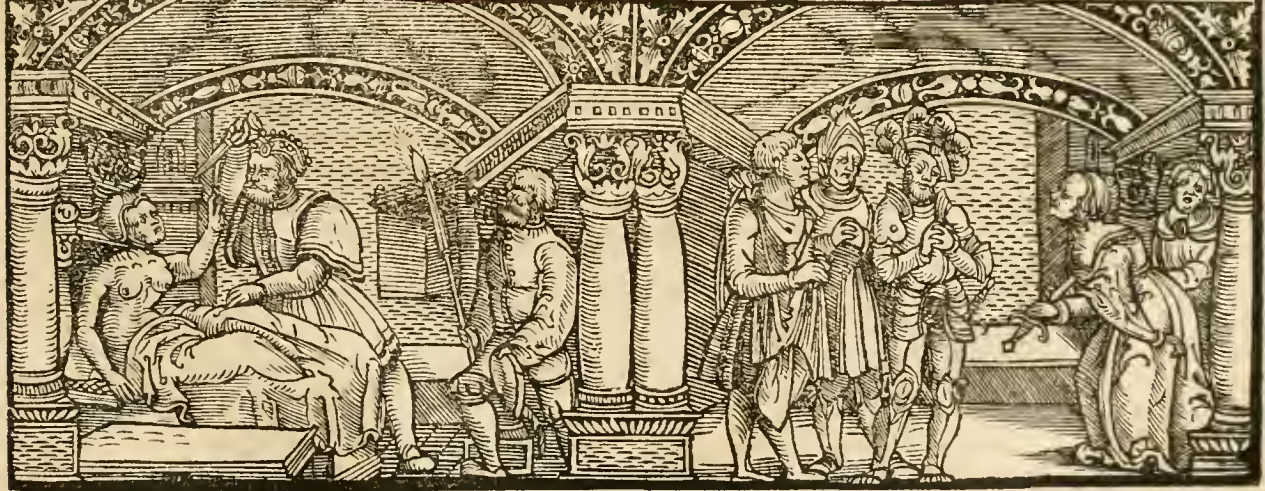

COLLECTA
 NEA ANTI
 QUITATVM IN VR
 BE, ATQVE AGRO
 MOGVNTINO RE-
 PERTARVM.

Joan. Hutichij

*Cum gratia & privilegio Imperialis
 ad Sexennium.*

ANNO DOMINI. M. D. XXV.
 MENSE SEPTEMB.

THEODORICO ZOBEL

IVRISCONSULTISSIMO, MAIXMAE AEDIS MOGVN*

tinæscholastico, Io. Huttichius S. opat.

NVnquam deterrere me potuit ERASMVVS noster, uerus ille theologus, & totius Germaniæ ornamentum, THEODORICE doctis. eleganti illa, uera, mordaciq; admodum (si uecordem theologistarum sequor sententiam) sua inuentione, qua communem in hominum uitam lufit facetissime, & in admiratores uetustatis stulticiam introducit iocantem, ut propterea ab amore, & admiratione antiquitatum desisterem. Licet ipse mecum sapius cogitauerim rem esse inanem, atq; nullius æstimationis, & quæ neq; mihi, neq; alijs magnopere prodesse possit, tamen ut & suos haberet cuculos Moria, assumpsi mihi potissimum illud inter Moguntinos admirationis officium, tibiq; qui iam dudum prisca nominatum uestigia adamasti, & multoties ueneratus es, modo ansam præbeo ijs collectaneis, quæ tuo auspicio publicauit, ne & alia siqua forte adhuc sub terra lateant monumenta, uel quæ supra terram neq; mihi adhuc uisa, cum ad tuos peruenerint oculos, perire sinas, & ab agrestium manibus quæ in tegerrime ut liberes. Ne tamẽ quiscquam putet me primũ omnia hæc reperisse apud Moguntinos signa uetustatis, neq; hoc mihi uendico, egit enim suas parteis, & præcipuas Antiquitatis pater THEODORICVS GRESMVNDVS totus olim tuus, cuius nomen uix sine gemitu audivere potes, ut omnes ferme literati, qui maiorem numerũ diligenti labore ante omnibus collegit, atq; dum adhuc superuiveret bibliographo dederat, sed nescio qua incuria post mortẽ infelicissimam a librario fuerint deperdita. Adhibuit & suam operam una mecum BALTHASAR GEYER decretorum doctor, in inquirendo cũ apaganis, tum ab oppidanis diligentissime, quos suis laboribus fraudare nunquam fuit mihi animus. Nolui tamen credere illis, qui describere, sed ipse omnia meis oculis inspexi, & an sincere omnia depicta fuerint, laboriose perlustravi, imitatus in hoc CHVNRADVM PEVTINGERVM AVGVSTAN. iurisdactorem, & perquam sollicitum antiquitatis, & historiarum indagatorem, qui ante me Augustæ Vindelicorum omnia, quæ potuit, perquisiuit diligenter, & ne corraderentur iniuria temporum, excussioni dedit. Ut ergo similiter ab interitu Moguntia nostra uindicetur, quæ inter omnes Germaniæ ciuitates post Treuerim antiquissima est habita, & propter reliquias uetustatum ab omnibus semper admirata, libenter incidi in ERASMI MORIAM, ut homines iudicent de meo labore inutili, & puerili. Neq; etiam uolo doctor egregie, ut defendas, si qui sunt (multos autem animus mihi præfagit sapientiæ titulo personatos, quos tamẽ auriculæ prominentes produnt ueros esse Midas, & morosophos) qui deridebunt, cũ hoc faciunt, derisionem illorum in cachinnum diducas oro, & obsecro. Efficient enim illi, quibus nihil aliud placet quam philautia, ut una mecum uideantur præ omnibus primum tenere locum inter moriones, & Morycho quidẽ stultiores. Vale, & me, ut hucusq; sensi, amore prosequere. Data ex arce Curcellina regni deserti. XI. Calend. Augusti. Anno Salutis. M. D. XVII.

IO. SCHOEFFER BIBLIOGRAPHVS IN AEDIBVS SVIS
SARCOPHAGVM HABET HAC INSCRIPTIONE.

L. SPERATI. DESIDERATI. ADVLESCEN
TIS. SPEI. ET. PIETATIS. INCOMPARABI
LIS. SPERATI. HERMODORVS. ET. IVLI
ANA. PATRES. MALE. IVDICANTIBVS.
FATIS. SVPERSTITES. POSVERVNT.

VICTORIO · CASSIANO · VET, LEG · VII ·
QVI, VIXIT, ANN, LV · VICTORII, CLE
MENTINVS, ET, VICTORINVS, ET, SENE
CIONIVS · IULIANVS · FILII, FIVS, PER ·
VICTORIVM · HERMETEM, LIBERTVM,
FIVS, PATRI · PISSIMO ·

F,

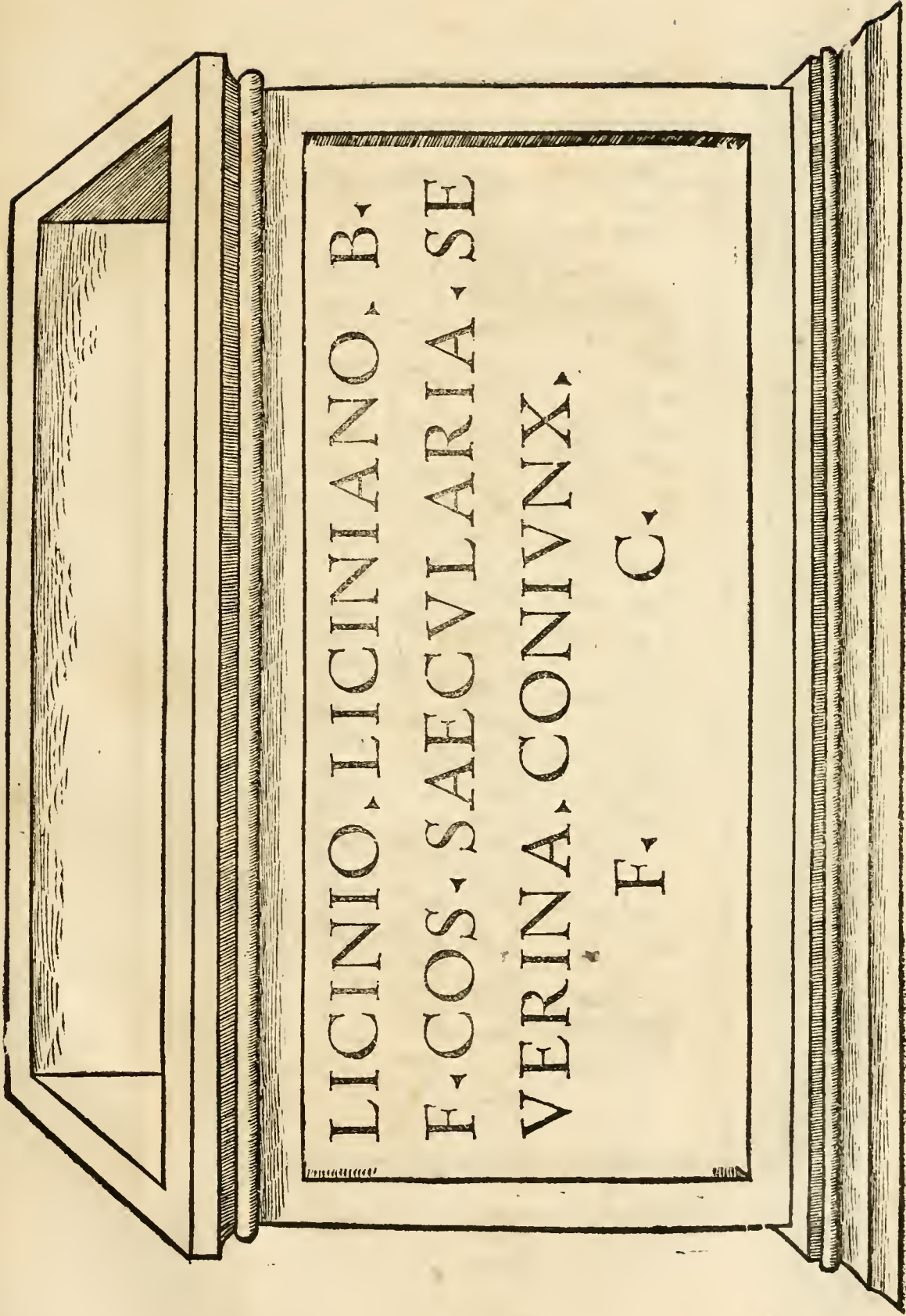
C,

SEQUENTIAE. FAVSTINAE. CONIVGI.
SANCTISSIMAE. ET. DVLCISSIMAE.
QVAE. VIXIT. ANNIS. XXXVII. M. III.
SARCOPHAGVM. IVSSV. IPSEIVS. F.
FLAVIANVS. AVENTINVS. DEC. ALAE.
INDIANAEE. CONIVGI. INCOMPARA
BILLI. F. C.

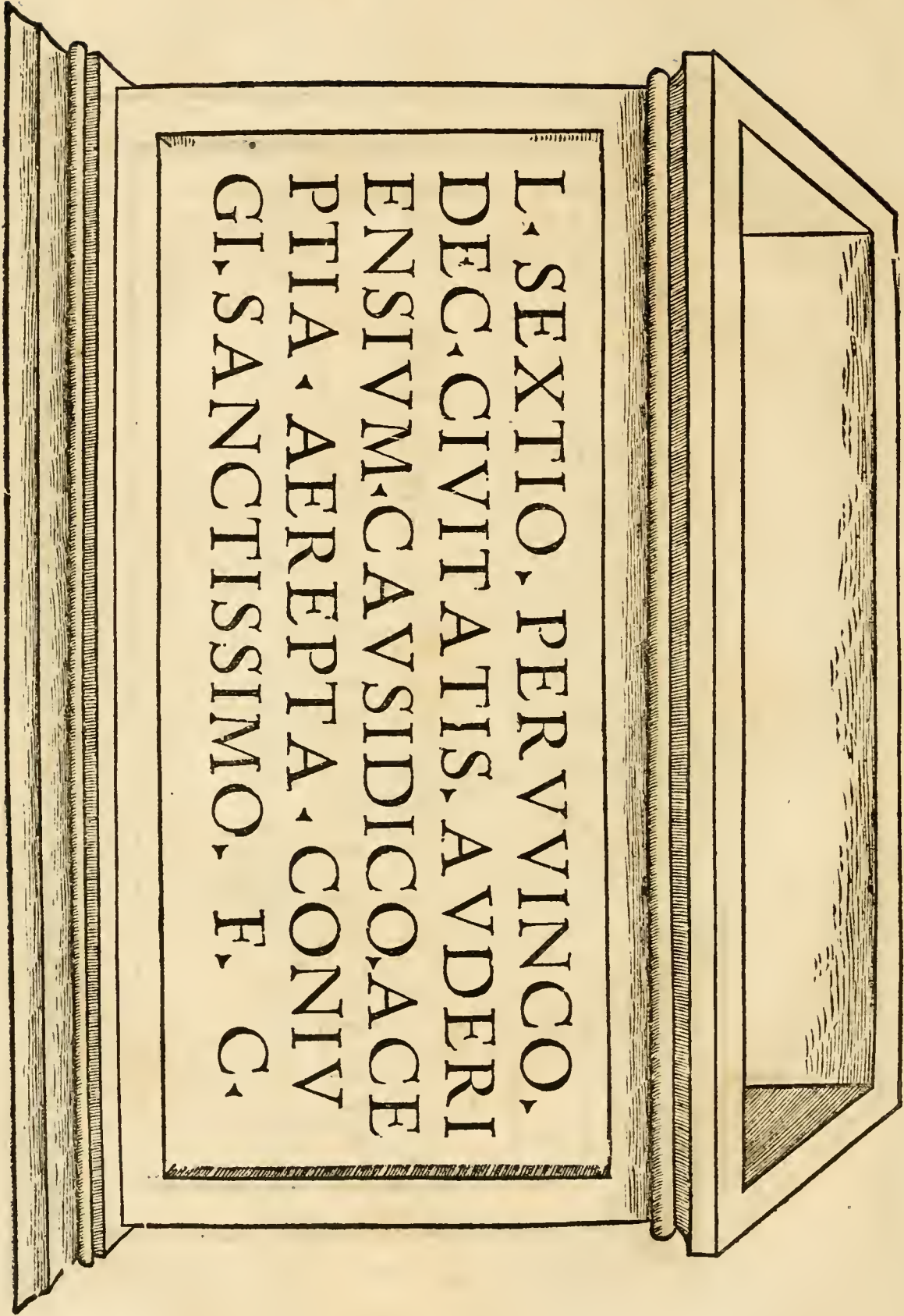
IN MONTE D. STEPHANI, AEDES ZVM SAMPSON HABENT.

PEREGRINIO, HELIODORO · CONSVM
MATAE, PERICIAF · MEDICO · ET · MI
RAE, PIETATIS · IUVENI, COMINIA,
FAVSTINA, MATER, INFELICISSI
MA, F, C,

IN MONTE D. STEPHANI AEDES QVAE PROXIMAE
SVNT AD SAMPSONEM HABENT.

IN TEMPLO D. ALBANI FVIT.

L. SEXTIO, PER VINCO,
DEC. CIVITATIS, A VDERI
FENSIVM. CAVSIDICO, ACE
PTIA. AERREPTA. CONIV
GI, SANCTISSIMO, F. C.

A VR · CON ST AN T I N A E · S I
V E · P A L L A D I A E · I N F A N
T I · I N N O C E N T I S S I M A E ·
Q V A E · V I X I T · A N N I S · X I I ·
M E N S · X I ·

IN AEDIBVS D. MARTINI STARCK VICARII AEDIS
MAIORIS MOGVNTINAE IN SARCOPHAGO.

CANDIDIAE, VRBANAE,
MATERNIVS. PARDVS.
ARMATVRAE, XXII, MA
RIT. F. C.

IN AEDIBVS PRAEPECTI CVRIAE EITELVVOLFI DE LAPIDIB.

C. IVLIO. FLAVIANO. CORNICVLARIO.
LEG. XXII. P. P. F. STIPENDIORVM. XVII.
QVI. VIXIT. ANNOS. XXXV. M. XI. D.
XXXV. COCCCEIA. CHRYSIS. CONIVGI.
INCOMPARABILI. PIETATI. S. F. C.

Deest primus versus.

D, C, M, I, V, L, I, O, A, M, A, T, O, R, I,
F, I, L, I, O, I, N, F, A, N, T, I, D, V, L, C, I, S,
S, I, M, O, Q, V, I, V, I, X, I, T, A, N, N, V, M,
A, E, T, A, V, I, I, I, D, I, E, S, X, I, I, I, F, C,

FIDELIE, VERVLE, PRVDENCIVS, RE
VERES, OBTIO, SIGNIFERVM, CON
IVGI, INCOMPARABILI, AC, DVLCISSI
MAE, QVAE, VIXIT, ANNIS, XXXI, MEN
SIBVS, III, DIEBVS, XIII,

F.

C.

REPERTVM IN TEMPLO D. MAVRICII
AD SINISTRVM INGRESSVS.

D. O. M.
IVNONI. REGI
NAE. G. VITALI
NIVS.

Obliterata linea.

ET. LVCILIANA.
HONORATA.
CONIVX. E.

ATTIO · LANI · F · MON
TANVS · ANNORVM ·
XLV · MIL · COR · RAITO
RVM · STIP · XIX ·

H · S · E ·

CIRATA. IVLIA.
ANNAI. F. NATIO
NE. NERVIA. AN
NO. XXVIII. IN MV
NIS. BENEFICI. A
PRONI.

H. S. E.

RVFVS. IVLIVS.
PRO. PIETATE. PO
SVIT.

D.

M.

PRIMNIAE·COMITIL
 LAE·QVAE·VIXIT·
 ANNIS·XX·CIVES·
 MEDIOMATRICA·
 MATERNIVS·NEM
 AVSVS·STRATOR·
 COS·ET·LVCIVS·LV
 CINVS·MENSOR·
 FRVMENTI·NVMER·

HAVD LONGE A PORTA S.
PETRI IN MVRO FRAG.

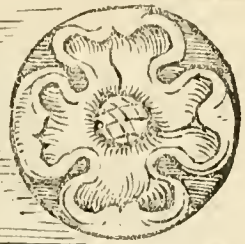
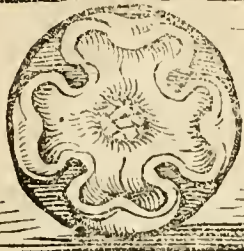
ATTILIO SVO
FOLKMARVS

IN AEDIBVS RVBRIS.

LEG XXII PR P F
CALSTRABO

APVD D. ALBANVM REPERT.

LEG XXII C V

D M
ET. BONAE. MEMO
QVID. STANTES

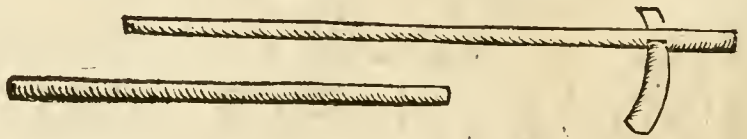
Vt ex symmetria colligimus, hic sex uersus desiderantur.

MIL. ANN. XXIII. PROBIT
TVS. HIC. IN. LEG. VII. C
LECTVS. IN. PRAETOR
FACTVS. EQ. PROMOT
EX. B. F. PRAEFECTORV
NATVS. PROVINCIA. M
SIA. SVPERIORE. REG
NE. SCRINA. DADAN
ME. GENVIT. TENVIT. C
NIA. COLONVM. CO
SER. VALENS. PRIMVS
RES. ET. CONSOBRINV

EODEM LOCO.

TER · EXSOMNVS ·
TER · F · AN · VER ·
MIL · LEG · XVI ·
AN · XL · STIP · XVI ·
H · S · E ·

AVRELIVS · DS · P ·

AD LECTOREM.

HANC molem promiscuum hac tempestate uolgens GLANDIS LAPIDEM uocare solet a figura scilicet, quã hodie præfert, nam habuisse olim pyramidis figuram complures sunt, qui opinentur. Altitudinem habet centum pedum, & planiciem in cacumine pedum octo, ex quo colligi facile potest altiore[m] aliquanto eam fuisse, basis eius in circuitu patet. CXXXII. pedes. Cuius autem honori extructa quondam fuerit, nullæ literæ extant, quæ indicarent, extitisse tamen tanti operis titulum aliquem, sed demolitos esse quosdam inerudito ante sæculo dubitandum non est. Sunt qui coniectura ducti monumentum Aurelij Alexandri imperatoris Romani, Mamææ F. putent, hac fortasse quod Eusebius Cæsariensis refert in chronicis Alexandrum occisum Moguntiaci tumultu militari, quodq; ab Aelio Lampridio historico scribitur Alexandrū cenotaphium in Gallia, Romæ sepulchrum amplissimum inuenisse, unde & illud quoq; adijciunt Moguntianam nostram Germaniæ tum, atq; Galliæ caput fuisse. Cæterum cõstans, & cõmunis fere existimatio omnibus est DRVS I id esse monumentum. Eius rei Eutropius, & Otho Frisingensis episcopus testes sunt locupletissimi, utriusq; uero sententiæ in libro quodam suorum amorum subscribit, Chuonradus Celtis Germanus, primusq; inter Germanos poeticam lauream meritis. Hic ut præter poeticam uirtutem nullum non disciplinæ genus attigit, ita rerum Germanicarum exactissimus fuit peruestigator. Omne in omni Germania angulos excussit uetustatis inquirendæ studio, nec ullus est locus Germaniæ, quem non terra, mariq; adierit. Hunc pleriq; eorū, qui docentem audierunt, sciunt de rebus Germanicis uolumen scripsisse, quod incertū qua uel hominū uel deorū iniquitate, cæteraq; eius permutata desideramus. Ille igitur, ut erat uir integra fide, in carmen suum haud quam inferuisset DRVS I id esse monumentum, nisi plane cognitum, perspectumq; habuisset. Bene uale quisquis hæc leges, & si quid nouisti rectius istis Candidus imperti.

AVLVS . BAEBI
VS . C . F . SCAP . CLE
MES . FAES . MIL .
LEG . XXII . AN .
LX . STIP . XXIII .
H . S . E .
CRESCENS . L . F . C .

APVD D. ALBANVM.

LEG . XXII .
R . P .

POMERIVM CVM INTRAVERIS AD DEXTRAM QVA
ITVR IN MALAM CRUCEM INVENIES
HAEC IN MVRO.

C. VALERIVS.

CI. CLAVDESSA

VA. MIL. LEGI. III.

ADIV. AN. XXV.

STIP. VIII

H. S. E.

D

M

V

PRO. SALVTE.
 DD. NN.
 SANCTISSIMORVM
 IMPP.
 BONO·EVENTV·MIL·
 EXERCITVS·GS·MA
 TERNIVS·PERLE
 TVS·MIL·LEG·VII·
 P·P·P·F·STRATOR.

Defunt duo uersus.

IBIDEM.

LEG. XXII. PR.
 PF. E. ATTI. AT
 RECTI.

I. O. M.
SARANICO.
CONSERVA
TORI. HONO
RIVS. VII. AL
LEG. XXII. PR.
P. F. MAVR. GER.
MANVS. DE
MONI.

VIDETVR NON LONGE AB ARCE LAPIS
HAC INSCRIPTIONE IN MVRO.

LEG. I. ADI.
SEIONI. VERE.

IN DOMO SCOLASTICI TEMPLI
DIVI STEPHANI FRAG.

PLAS. SI. F. DOCLE
AS. MIL. EX. COHOR
TE. V. DALMATA
RVM. D. CAPITONIS.
ANNO. XXXV. STIP.
VI. H. S. E. ZIRAEVS.
POSSVIT. MVNICE
PS. SVO.

PROPE FRAVENSTEIN IN PARIETE SACELLI
DICTI ZVM ARMVDT.

MARTI·LEVCETIO·
PRO·SALVTE·IMP·
DOMINI·N·AVG·PII
O·VOCONIVS·VITV
LVS·LEG·XXII·PR·
P·F·PONENDVM·
CVRAVIT·

IN BASI TVRRIS CVIVSDAM NON LONGE
A PAROCHIA DIVI PAVLI.

I. O. M.
CONSERVATO
RIC. MEMMIVS.
MARTIALIS.
LEG. XI. V. S. L. M.

IN PAGO FINITIMO BRICZENHEIM
IN VESTIBVLO TEMPLI.

M. PETRONIVS.
C. F. CLA. ACELE.
MIL. LEG. XIII. GE.
AN. XX. STIP. V.
H. S. EST.
C. PETRONIVS.
FRATER. PIE. F.

IBIDEM LAPIS APVD FONTEM IACET.

T. ENNIVS. T. LA.
MANCIVS. ANN.
LXX. ET. ENNIVS.
TI. F. X. AN. XXXV.

L S S.

PATRONVS. DE.
SVO. POSVIT.

IN AEDIBVS. DICTAE IM HEMHOF.

D. M.
AVR. GERMAN
MIL. COH. I. PR.
CASTI. NAT. D
CVS. LECTVS. EX.
XIII. FACTVS. D
GES. ARMOR. ST
VI. MIL. ANN. VI

IN AEDIBVS, DICTAE IM ALTEN CLOCKHOF.

C. CORNELIVS.
C. F. POL. ASI. MIL.
LEG. XIX. CEM. AN.
XL. STIP. XXIII. H. S. E.
LIBERTI. TRES. EX.
T. F. C.

APVD D. ALBANVM INVENT.

LEG. XXII. C. F.

CAPITO. ARRI. L.
ARGENTARIUS.
NATIONE. PAN
NONIVS. ANNO.
NATVS. XXXV.
HIC. SITVS. EST.
DIOMEDES. ARRI.
SER. POSVIT.

IN · H · D · D ·

GENIO · SANC
TO · M · AVREL
CL · POMPEIAN
VS · MIL · LEG · VIII ·
ANTONINIANAE ·
AVG · B · F · COS · B ·
IANVAR · IMP · D · N ·
ANTONINO · III · ET ·
BALBINO · II · COS ·

IN FLERSHEIM PAGO AD RIPAM MOGANI.

CN. CVRIONI. SA
BINO. LEG. XVII.
MIL. P. METEL
LVSCALVINVS.
CONTVBERNA
LI. DVLCISS. PO.

IN PAGO FINITIMO CASTEL. REPERIMVS
IN MVRO SACELLI DIVI MARTINI.

FL. IVLIO. MATER
NO. VET. LEG. XXII
P. P. F. MISSVS. HO
NESTA. MISSIONE.
EX. DVPLICARIO.
FL. SABINVS. ATTI
LIVS. VET. ET. FL.
IVLIVS. REGINVS.
MILES. LEG. XXII.
FRATRES. ET. HE
REDES. ꝛ. SIBI.
VIV.

AVLVVS. CORAVLVVS.
MIL. LEG. XXII. PP. F.
QVI. VIXIT. AN. XXXIII
STIP. XIII. CIVES.
CIVITATE. ANCHE
V_vSANVS. DIATR
ET. MVCAPOR. MV
RALIS. MIL. LEG.
FRATRES. ET. CONTV
BERNALES. OPT
PIETATE. FECERVNT.

D.

M.

M. AVRUNCVLEO.
IVLIANO. EQVITI.
ROMANO. HEREN
NIVS. VICTORINVS.
VIC. LEG. XXII.
STIP.

Obliterati sunt uersus duo.

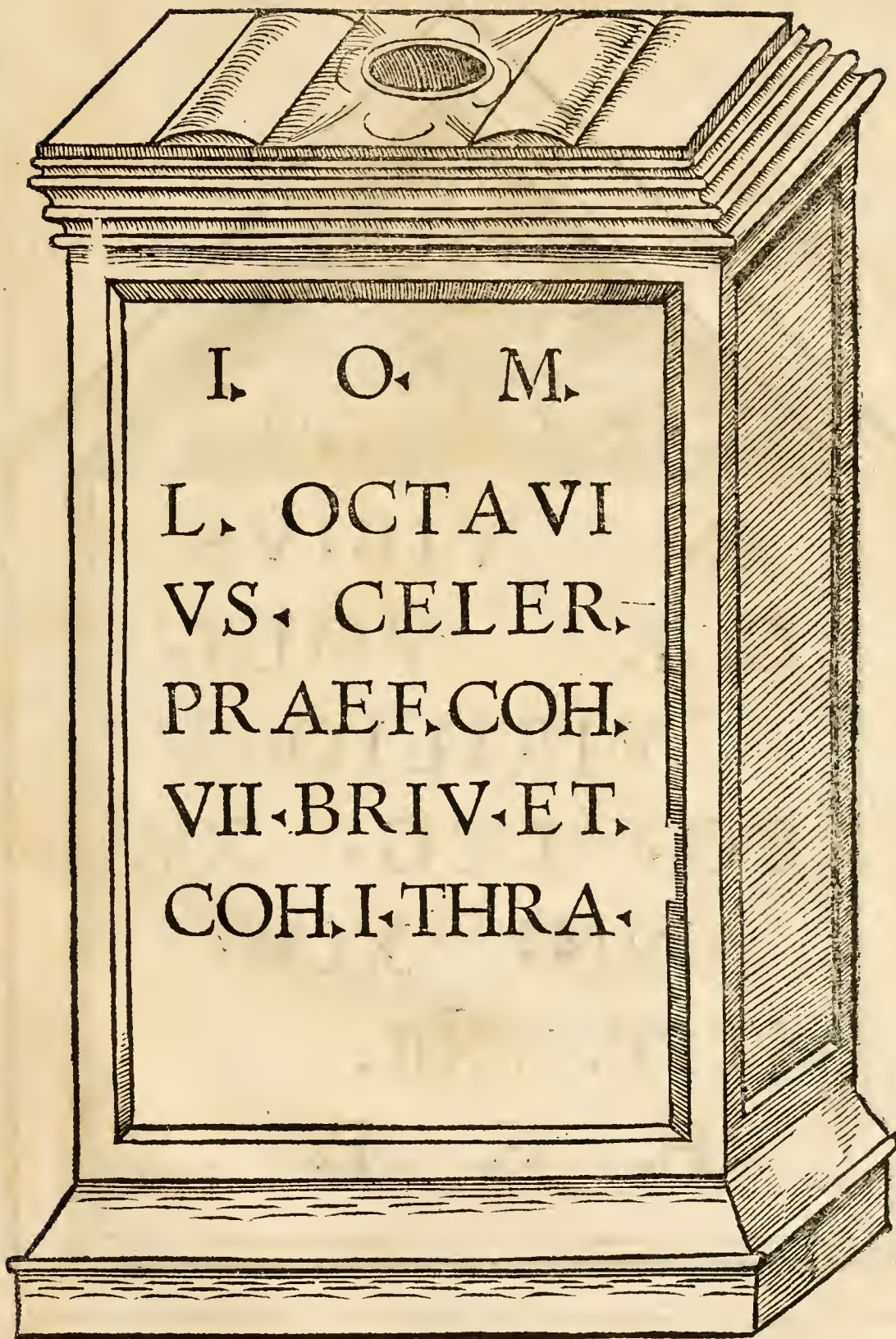
POSVIT.

Non sine causa a nobis prætermiffa forent hæc tria uetustatis monumenta,
apud Vangiones reperta, nisi Ioannes Dalburgius antiftes olim
omni memoria dignus, restauraffet, nisi etiã interitura
propediem quidam subodoraffent.

C. BABVRIVS. FE
STVS. POM. APE
TEIO. TRIB. LEG.
VII. G. F. PRAEF.
ALAE. SCVBVLO
RVM.

I O V I.

C. VIBIVS.
C. F. VOLT.
VIRILIO.
EQ. LEG. XV.
ANN. XLV.
STIP. XII.
H. S. E.

SVNT ADHVC

MOGVNTIAE NON PAVLO PLV

ra fragmēta, quæ ex industria negleximus, ne corrosa illa, de-
trita, & uetustate consumpta lectori nauseam obijciant.

Tu lector uale, & bene optes ei, antiquitates has qui
conlegit. Ex ædibus Ioannis Schceffer

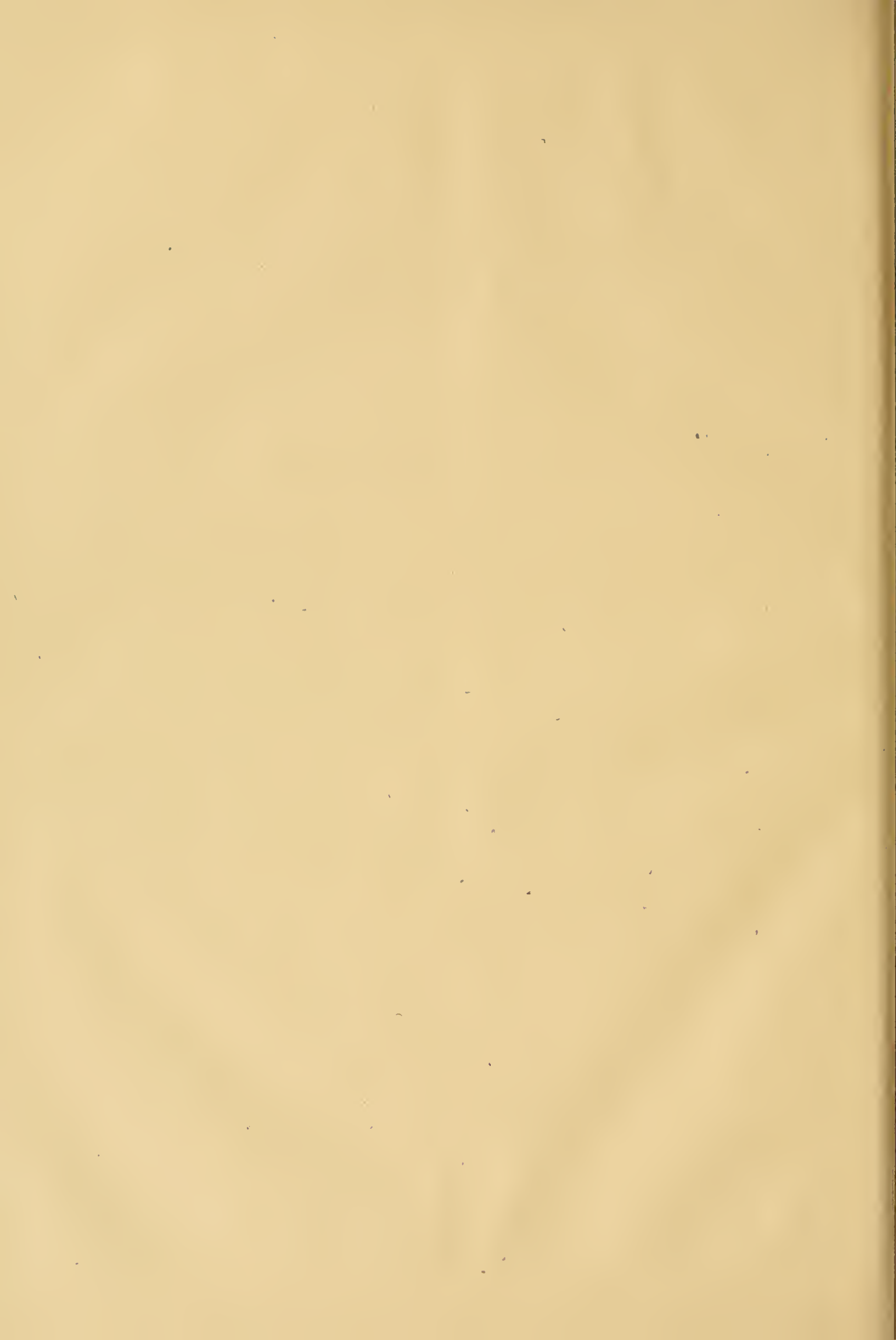
Moguntini. Anno Christi.

M. D. XXV. Men-
se Septemb.

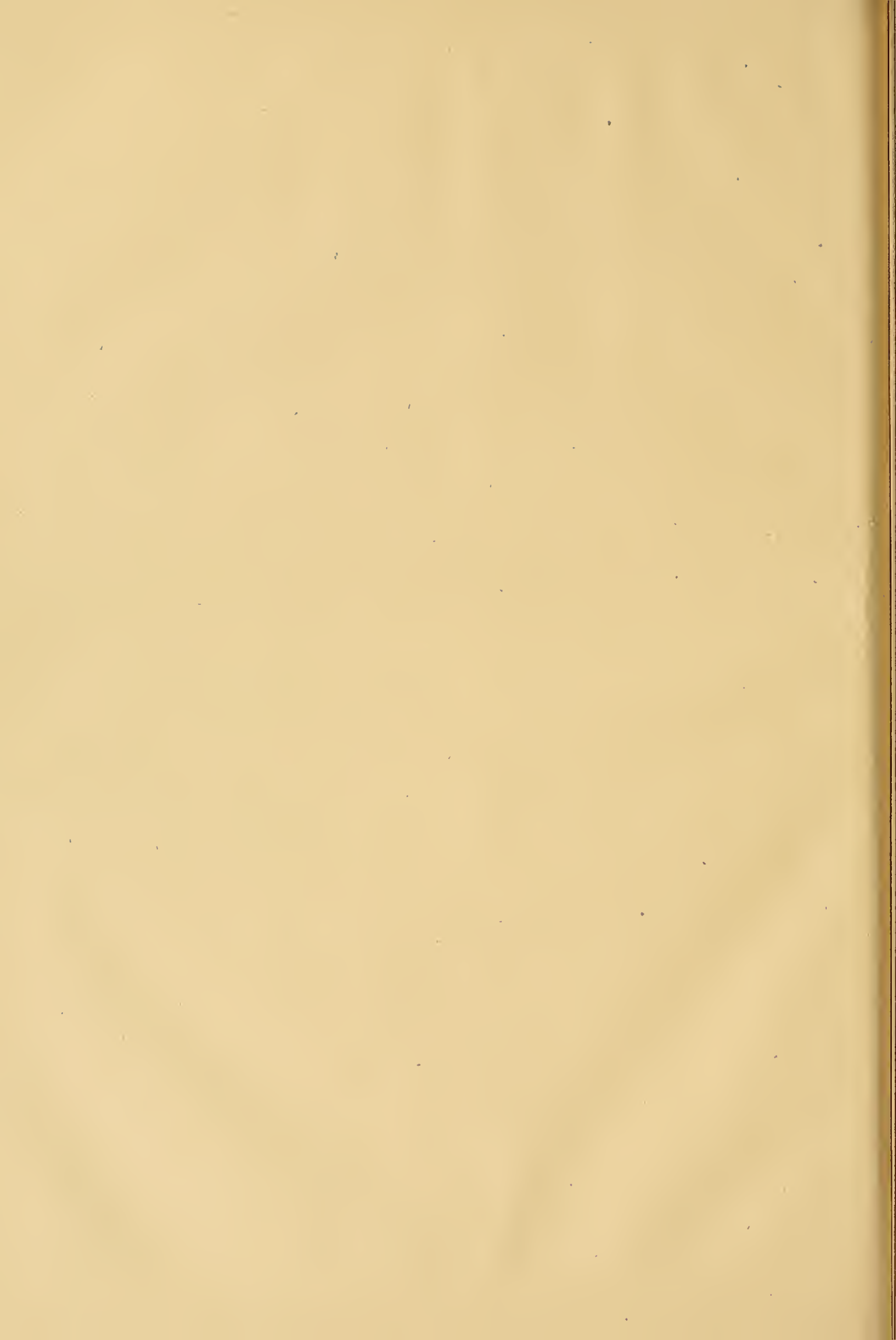

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND HISTORY
NEW YORK

SPECIAL 85-B
26875

